

درسی از شخصیت دو برده ی ممتاز در صدر اسلام: بلال و وحشی رضی الله عنهما

(ترجمه)

شبیه بودن برخی از احساسات و سرنوشت ها، گذر زمان را به دست فراموشی می سپارد؛ مثلاً: اگر اندکی تعمق کنیم در می یابیم که سرنوشت و احساسات برده گانی که در زمان رسول الله صلی الله علیه وسلم زنده گی می کردند، با سرنوشت برده گانی که در واقعیت امروزی به سر می برند، چندان متفاوت نبوده و شبیه هم اند. در گذشته برده گان در اسارت حاکمان با نفوذ قریش بودند؛ اما امروزه آرزوها، خواسته ها، ضعف ها و... خواهشات خود انسان ها آن ها را اسیر نموده و به برده گی گرفته اند.

در این جا شخصیت دو برده ی ممتاز صدر اسلام را یاد آور می شویم که امروزه نیز در بین مسلمانان می توانیم گواه چنین شخصیت ها باشیم؛ یکی جناب حضرت بلال بن رباح رضی الله عنه و دیگری وحشی بن حرب رضی الله عنه است. این هردو تحت اسارت حاکمان قریش بود و هر دو از جمله خادمان این حکام به حساب می آمدند؛ اما با وجود این همه، شباهت دیدشان از زنده گی کاملاً متفاوت بود؛ چنان چه هدف زنده گی حضرت بلال رضی الله عنه تنها رضایت الله سبحانه و تعالی بود و به همین سبب هر شکنجه، درد و رنجی که به او می رسید آه به جگر نمی کشید و با کمال میل تحمل می کرد. زنده گی این شخصیت بزرگوار اسلام در بسیار تنگنا قرار داشت؛ ولی باز هم از هیچ نوع ایثار و فداکاری به خاطر اسلام و کسب رضایت الله سبحانه و تعالی دریغ نکرد.

اما حضرت وحشی رضی الله عنه از وضعیتی که در آن به سر می برد، هیچ راضی نبود و همیشه در پی آن بود تا مثل دیگران آزاد باشد. وقتی زنده گی مردم امروز را نیز مرور کنیم، انسان های زیادی که در شباهت با وحشی هستند خواهیم یافت. کسانی که از زنده گی خود ناراضی بوده و تمام غم شان تغییر وضعیتی است که در آن به سر می برند. توقع شان بسیار بالا بوده و اصلاً به رضایت الله سبحانه و تعالی در زنده گی فکر نمی کنند.

حضرت بلال رضی الله عنه هیچ مهارت خاصی نداشت و تنها می توانست که آذان و اقامه را زیبا تلاوت کند؛ اما این موضوع برای او در میان مسلمانان جا باز نکرد و به این سبب او زبان زد خاص و عام نگردید؛ بلکه ایثار و از خود گذری و شهامت وی در راستای حفظ عقیده ی اسلامی او را به همه شناساند. تحمل انواع شکنجه های وارده بر وی از جانب قریش مردم آن زمان را نهایت متأثر کرد و به حیرت واداشت که این خود

فتح و پیروزی بزرگ برای اسلام بود. حضرت بلال با کلمه "احدُ احدُ" کفار را شکنجه ی روحی می داد و همه را حیرت زده می کرد؛ اما امروزه دشمنان اسلام با به کارگیری انواع روش های ظالمانه، امت را به خاک و خون می کشند و دیگر مسلمانان اصلاً متأثر نمی گردند؛ چون آن ها نگاهی بسیار سطحی به دنیا دارند و درک حقایق دنیا از توان شان بالاست.

اگر ما هم می خواهیم که مثل حضرت بلال رضی الله عنه باشیم، باید رضایت الله سبحانه و تعالی را مدنظر گرفته و همین هدف زنده گی ما باشد. این دیدی است که زنده گی را مملو از اخلاص و عاری از ریا می گرداند. پس آنگاه که در زنده گی تنها رضایت الله سبحانه و تعالی شرط و هدف باشد، دیگر سراغی از خشم، حسادت، تکبر و خشنودی طاغوت نیست. آن عده کسانی که زنده گی را با اوصاف زشت می چرخانند، باید بدانند که راه شان را به جانب جهنم هموار می سازند.

بنابر این کسانی که در راستای ایجاد خلافت به طریقه ی رسول الله صلی الله علیه وسلم نیز کار می کنند، باید اخلاص را پیشه خویش ساخته و برای کسب رضایت الله سبحانه و تعالی هر نوع مشقتی را با جان و دل بپذیرند. این است تفاوت میان دو برده ای که در یک مقطع زمان زنده گی می کنند.

برادران و خواهران گرامی! انتخاب با شماست که کدام یک را الگوی خویش قرار می دهید؟ بلی! بدون شک زمان تغییر کرده؛ اما پیام همان است که الله سبحانه و تعالی فرموده است:

(وَاللَّيْلِ إِذَا يَغْشَى وَالنَّهَارِ إِذَا تَجَلَّىٰ وَمَا خَلَقَ الذَّكَرَ وَالْأُنثَىٰ إِنَّ سَعْيَكُمْ لَشَتَّىٰ فَمَا مِّنْ أَعْطَىٰ وَاتَّقَىٰ وَصَدَقَ بِالْحُسْنَىٰ فَسَنُيَسِّرُهُ لِلْيُسْرَىٰ وَأَمَا مِّنْ بَخْلٍ وَلَا مَنَافٍ وَلَا يَصْلَاهَا إِلَّا الْأَشْقَى الَّذِي كَذَّبَ وَتَوَلَّىٰ وَسَيُجَنَّبُهَا الْأَتْقَى الَّذِي يُؤْتِي مَالَهُ يَتَزَكَّىٰ وَمَا لِأَحَدٍ عِنْدَهُ مِنْ نِعْمَةٍ تُجْزَىٰ إِلَّا ابْتِغَاءَ وَجْهِ رَبِّهِ الْأَعْلَىٰ وَلَسَوْفَ يَرْضَىٰ)

[الیل: ۱-۲۱]

ترجمه: قسم به شب تار هنگامی که (جهان را در پرده سیاه) بپوشاند و قسم به روز هنگامی که روشن و فروزان گردد و قسم به مخلوقات عالم که الله سبحانه و تعالی همه را جفت نر و ماده بیافرید (قسم به این آیات الهی) که سعی و کوشش شما مردم بسیار مختلف است (برخی بر صلاح و برخی بر فساد می کوشید)؛ اما هر کس عطا و احسان کرد، الله ترس و پرهیزکار شد و به نیکویی (یعنی به نعيم آخرت با هر خیر و سعادت که در قرآن بیان شده) تصدیق کرد، ما هم البته کار او را (در دو عالم) سهل و آسان می گردانیم؛ اما هر کس بخل ورزید و خود را (از لطف الله سبحانه و تعالی) بی نیاز دانست و نیکویی را تکذیب کرد؛ پس به زودی کار او را (در دو عالم) دشوار می کنیم. و هرگاه عذاب و هلاکت دارایی اش وی را هیچ نجات نتواند داد و البته بر ماست که (خلق را) هدایت کنیم. و ملک دنیا و آخرت از ماست (به هر که بخواهیم و صلاح دانیم می بخشیم). من شما را از آتش شعله ور دوزخ ترسانیدم و آگاه ساختم که هیچ کس در آن آتش در نیفتد؛ مگر شقی ترین خلق، همان کس که (آیات و رسول حق را) تکذیب کرد و روی از آن بگردانید. و اهل تقوا را از آن آتش دور سازند. آن کس که مال خود را (به فقیران اسلام) به وجه زکات بدهد و حال آن که هیچ کس بر وی حق نعمت ندارد تا به پاداش آن بدهد (او احسان نکند) جز در طلب رضای پروردگار خود که برتر و بالاترین موجودات است. البته (در بهشت آخرت به آن نعمت های ابدی) خشنود خواهد گردید.

الله سبحانه و تعالی از آن عده مسلمانانی که دارای ویژه گی های خاص هستند، انتظار دارد که به دیگران کمک کنند. کسی که تقوا (اطاعت الله سبحانه و تعالی) را پیشه خود کرده و به خاطر کسب رضایت الله سبحانه و تعالی می رزمد، هرگز کار دنیا را در برابر کار آخرت ترجیح نمی دهد. کسانی که متمرکز به رضایت الله سبحانه و تعالی هستند، الله سبحانه و تعالی برای آن ها راه بهشت را آسان ساخته است؛ مانند: حضرت بلال رضی الله عنه که از ویژه گی ها و عادات خاصی برخوردار بود.

پس کسب عادات خوب بر یک مسلمان لازم بوده و همین عادات نیک او را به الله سبحانه و تعالی نزدیک می سازد. برای این که انسان بتواند به آزادی ابدی برسد و مقام والایی در بهشت برین کمایی کند، بهتر است بنده مومن به الله سبحانه و تعالی باشد و بکوشد تا خود را از اسارت ابدی آتش جهنم برهاند.

نویسنده: امانه عابد

برای دفتر مطبوعاتی مرکزی حزب التحریر

۱۰ رمضان ۱۴۳۸ هـ.ق

۵ جون ۲۰۱۷ م